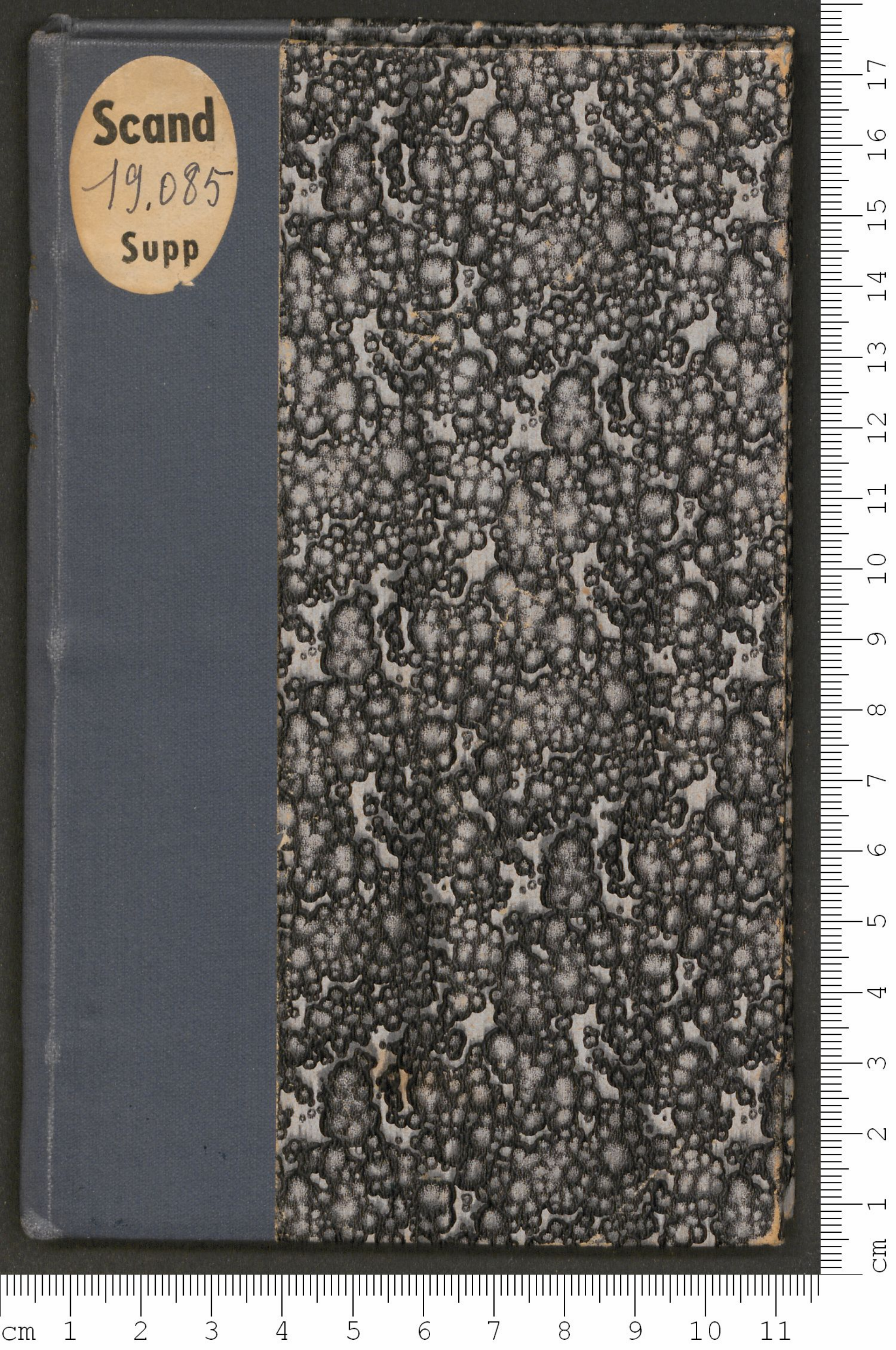
EIRIKS

SAGA

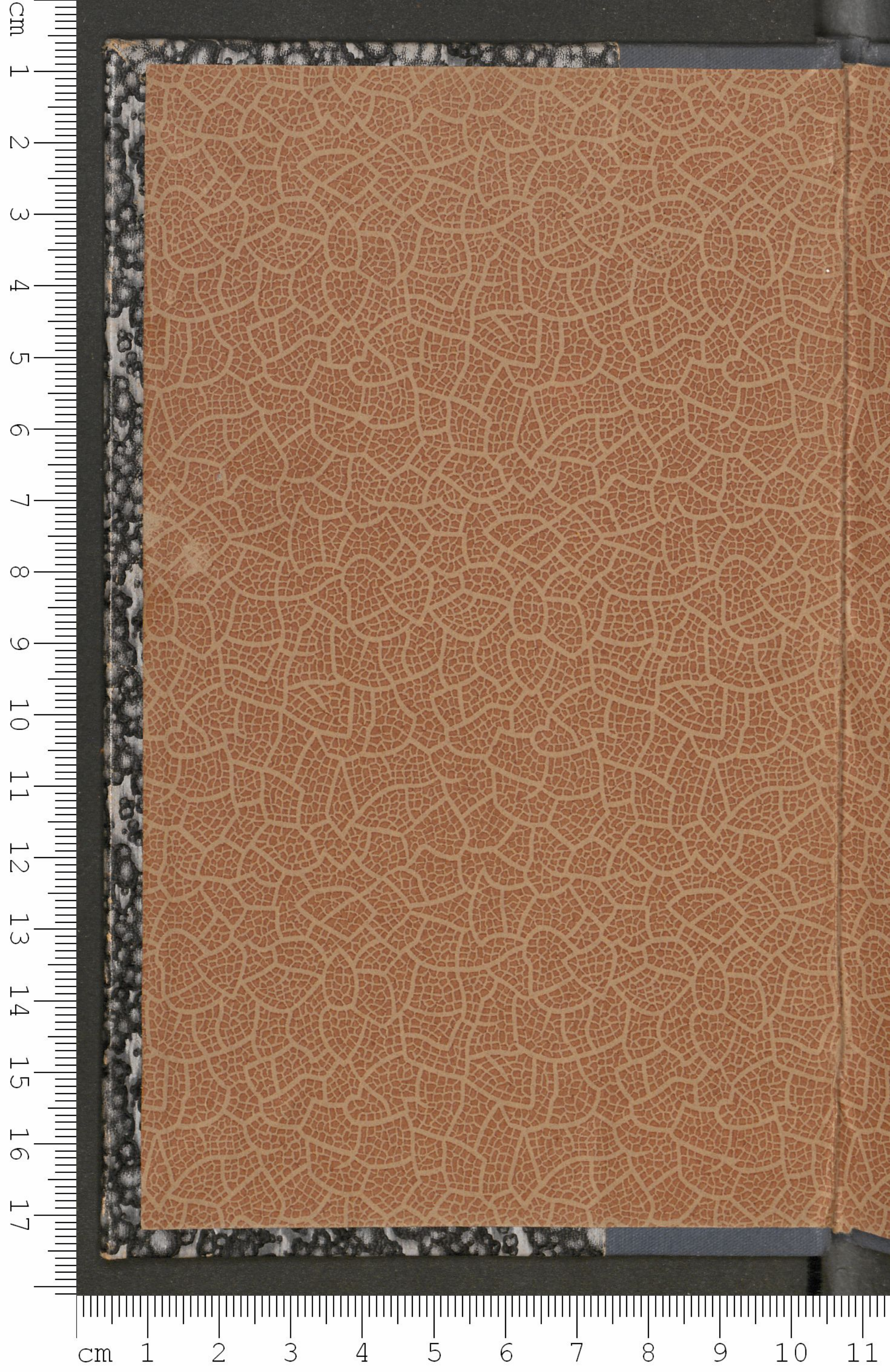
RAUDA

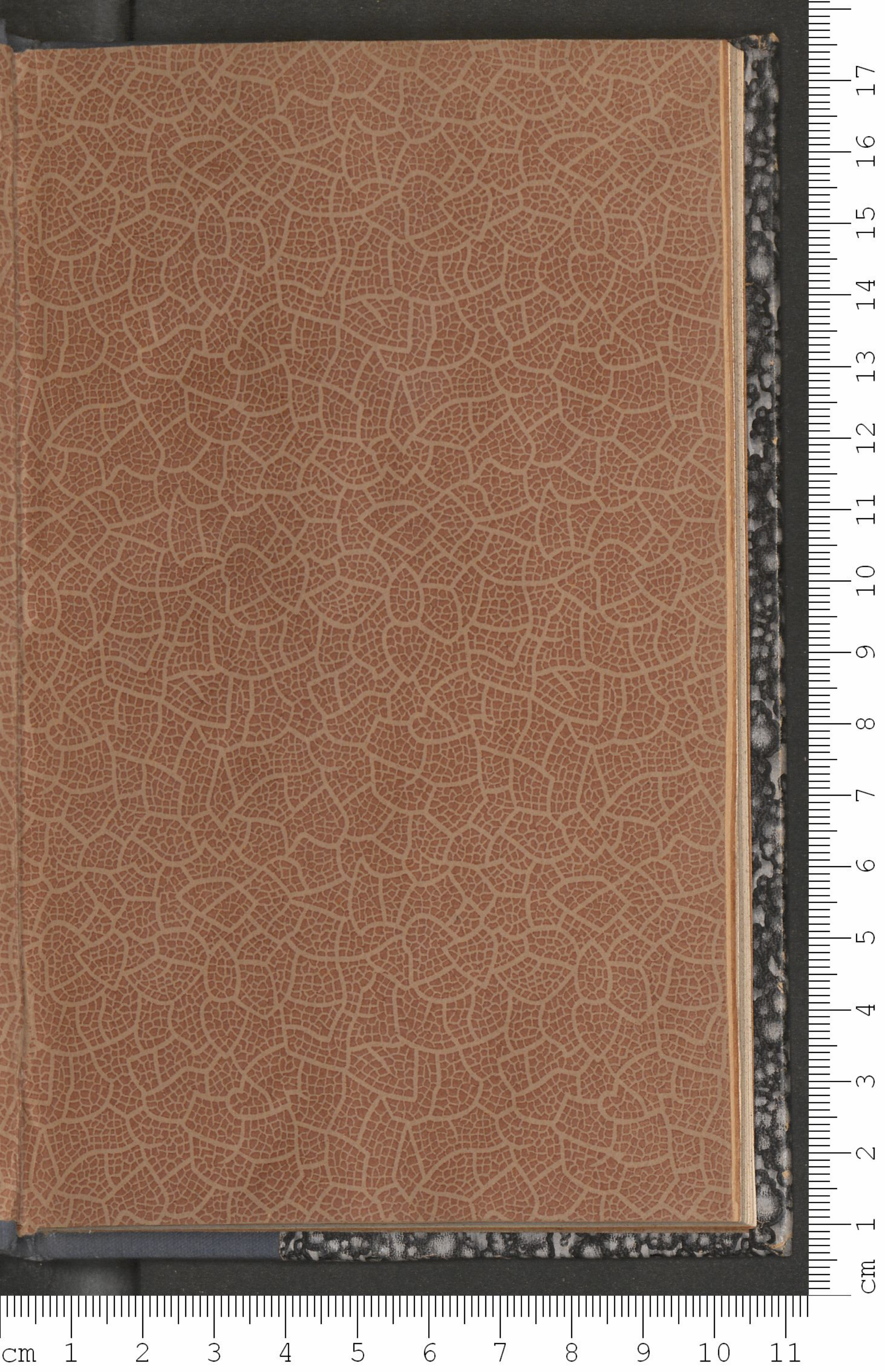
34

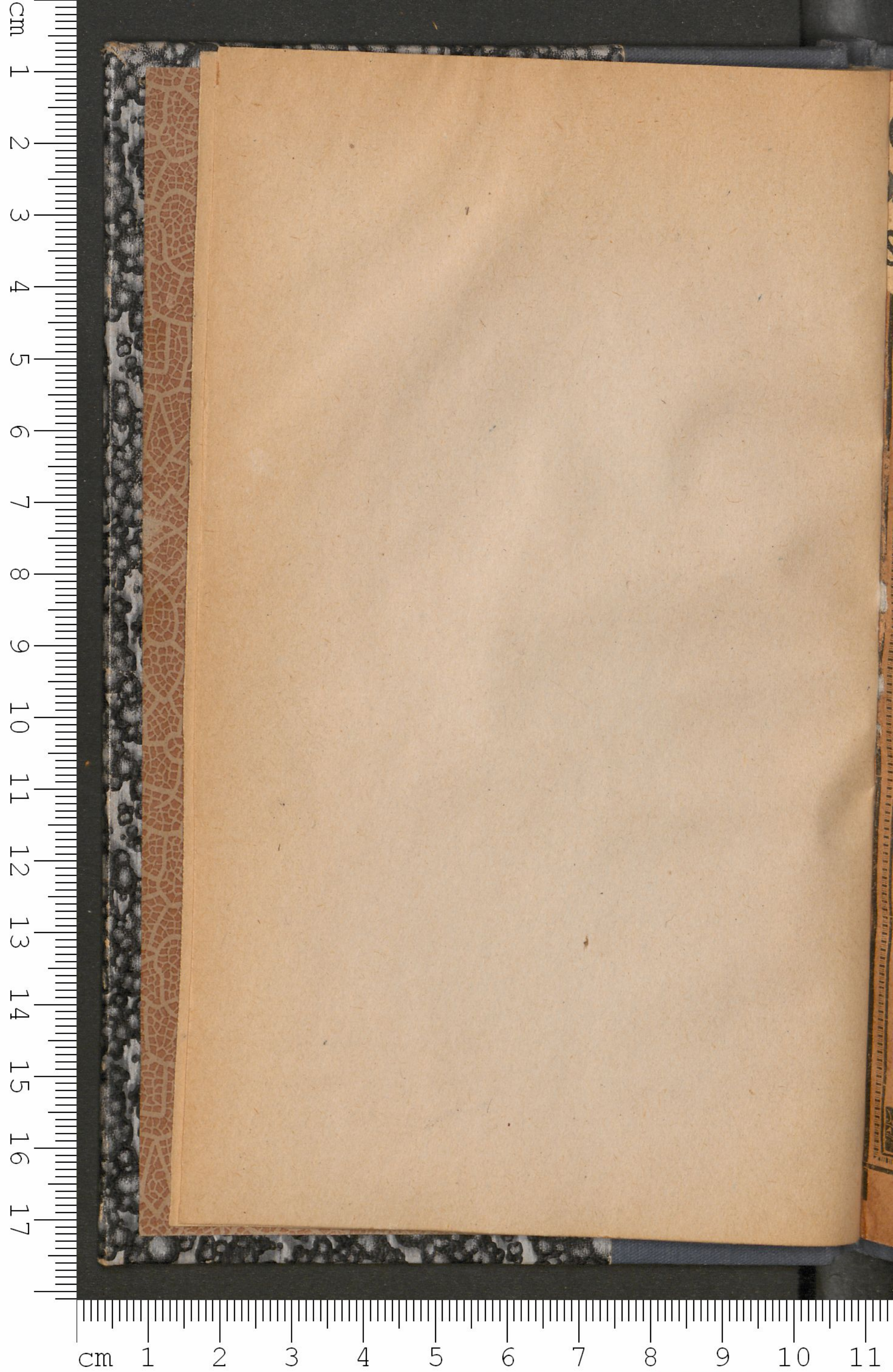

Scand
19.085
Supp

slendinga sögur.

31.

Eiríks saga rauða

ok Grænlendingaþáttr.

Búið hefir til prentunar

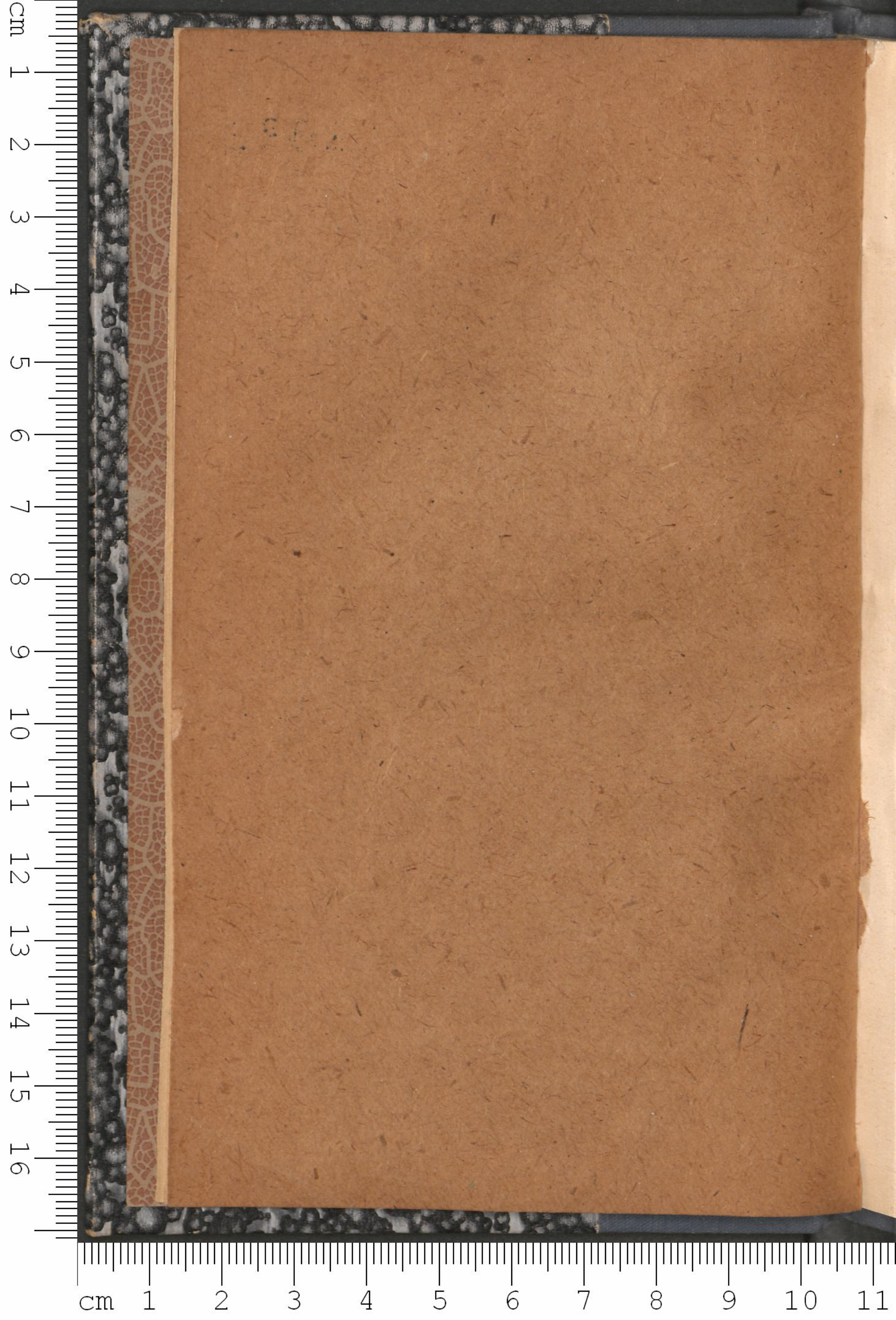
Benedikt Sveinsson.

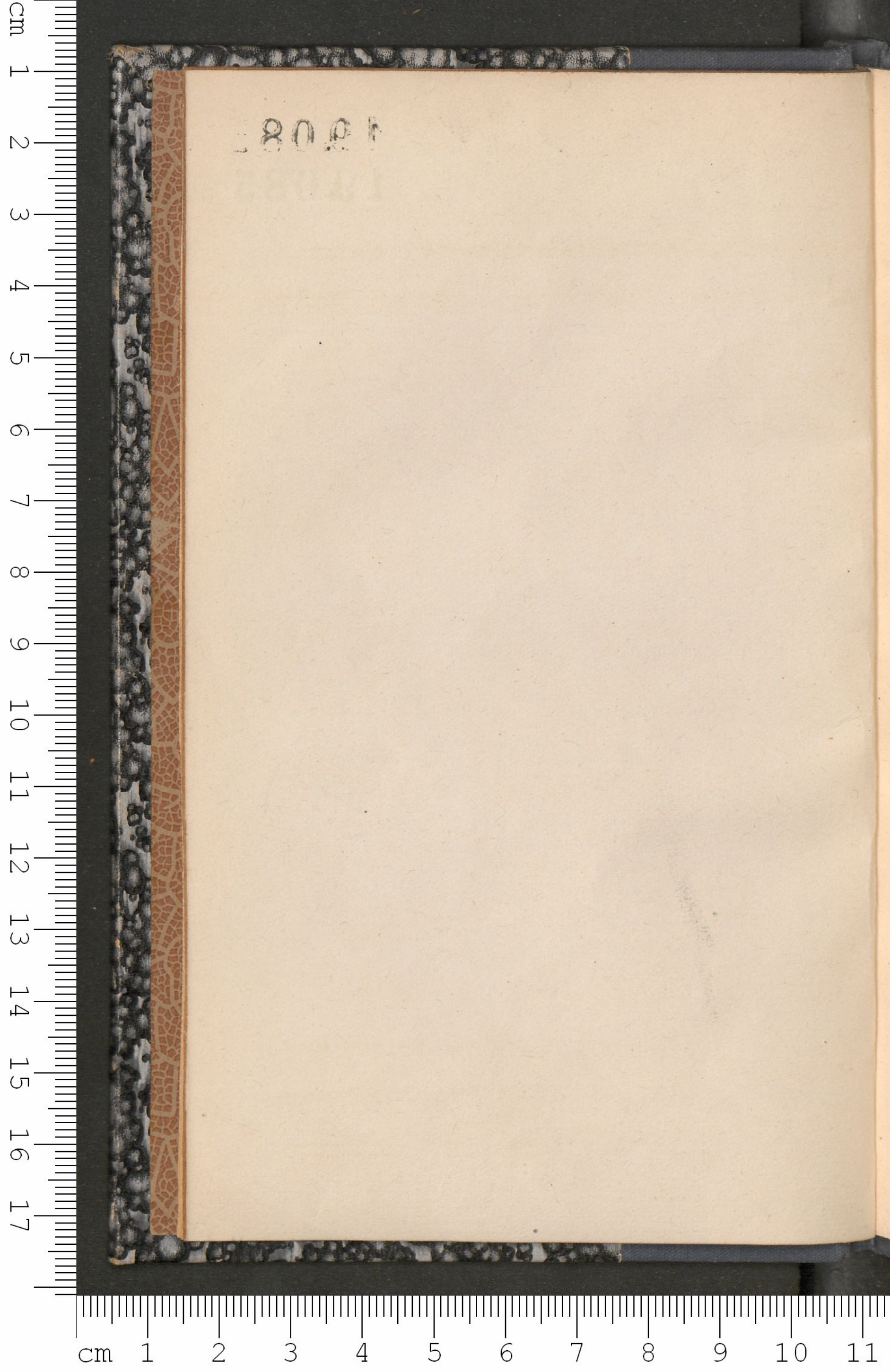
Reykjavík.

Kostnaðarmaður: Sigurður Kristjánsson.

1926.

Fjelagsprentsmiðjan.

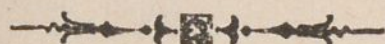

EIRÍKS SAGA RAUÐA

OK GRŒNLENDINGAÞÁTTR

BÚIÐ HEFIR TIL PRENTUNAR

BENEDIKT SVEINSSON

REYKJAVIK

KOSTNAÐARMAÐUR SIGURÐUR KRISTJÁNSSON

1926

FÉLAGSPRENTSMIÐJAN

FORMÁLI.

*Frásagnir þær, sem hér eru prentaðar, eru teknar eftir Flateyjarbók. Þar eru þær í tvennu lagi: „Þáttr Eireks rauða“ og „Grœnlendinga þáttr“, á bls. 429—432 og 538—549 í inni prentuðu útgáfu. — Þættir þessir (eða fyrri þáttrinn) eru nefndir „Eiríks saga rauða“ í fyrri útgáfu Sigurðar bóksala Kristjánssonar, en það er rangnefni, sem bersýnilega sést í upphafi fyrra þáttarins, þar sem beint er vísað til „sögu Eiríks“ um atburði, sem hér eru eigi greindir. Þarf þá eigi frekari vitna við um það, að sá maðr, er þáttinn reit í Flateyjarbók, hefir ekki verið að rita s ö g u Eiríks, heldr einungis þ á t t af honum, er hann feldi inn í sögu Óláfs konungs Tryggvasonar. — Þrátt fyrir þetta hefi eg þó ekki breytt fyrirsögninni, einungis sakir þess, að slík breyting gæti valdið ruglingi eða misskilningi, af því að hér er fyrir hendi endrprentun eins rits í sérstakri útgáfu Íslendingasagna. — Mundi það kosta útgefanda og bóksala skriftir og þref að skýra fyrir mönnum, að „Eiríks saga“, sem nefnd var í fyrri útgáfunni, væri sama rit sem „Þáttr Eiríks rauða“ og „Grœnlendinga þáttr“, er hér væri útgefið af nýju.**

** Af sömu rökum lét eg óbreytt heitið: „Reykdœla saga“ á sögu Vémundar kögrs ok Víga-Skútu, þótt augljóst sé, að fyrri sagan ein á það heiti, sbr. orðin í sögu Víga-Skútu: „svá sem áðr var sagt í R e y k d œ l a s ö g u n n i“.*

Þættir þessir hafa verið gefnir út margsinnis áðr; fyrst í Óláfs sögu Tryggvasonar, Skálholti 1688, þá með Heimskringlu-útgáfu Peringskiölds í Stokkhólmi 1697 og útgáfu Schönings í Kh. 1777. Ennfremr í I. bindi af „Grönlands historiske Mindesmærker“, Kh. 1838, með fróðlegum skýringum eftir dr. Finn háskólakennara Magnússon, og í I. bindi Flateyjarbókar, Kristjaníu 1860. — Síðan hefir komið út fjöldi af útgáfum á ýmsum stöðum og þýðingar á Norðrlandamálum og auk þess á latneska tungu, þýzku og ensku og líklega enn fleiri tungum. Yrði oflangt mál að telja allan þann sæg útgáfna og rita, sem hér að lúta. Bera þau þess vitni, hversu merkilegt efni er með farið í þessum inum fornu frásögnum.

Réttast hefði verið að gefa út í einu allar þær frásagnir, sem til eru og Íslendingar hafa ritað um fund Grœnlands og Vínlands, stofnun innar íslenzku nýlendu í Grœnlandi og ýmsra atburða þar, en hér verðr nú að haga til eftir því, sem áðr eru lögð drög að í þessarri útgáfu.

Áðr langt um líðr mun koma út ný útgáfa af „Þorfinns sögu Karlsefnis“ (sem oftast er nefnd réttara heiti: Eiríks saga rauða) og mun þá verða ger nánari grein á uppruna og sambandi þessarra merkilegu sagnarita.

Nafnaskrá hefir Pétr sonr minn samið að öllu og veitt mér atbeina við lestr prófarka.

27. ágúst 1926.

Benedikt Sveinsson.

TÍMATAL.

Fœddr Eiríkr rauði ...... um	950
Eiríkr fluttist frá Dröngum að Eiríksstöðum í Haukadal um	975
Eiríkr gerr brott úr Haukadal, lér Þorgesti setstokka og tekr sér bólfestu að Tröðum í Suðrey .... um	980
Eiríkr reisir bú á Eiríksstöðum í Öxney og berst við Þorgest um haustið	981
Eiríkr gerr sekr á Þórsnessþingi um vorið, býr skip sitt og finnr Grænland um sumarið	982
Hefir vetrsetu í Eiríksey nær miðri eystri bygð vetrinn	982—983
Tekr sér bústað í Brattahlíð í Eiríkisfirði vorið eftir og kannar vestri óbygð um sumarið	983
Hefir vetrsetu í Eiríkshólmum við Hvarfsgnípu	983—984

Eiríkr fer aftr norðr til Snæfells, inn í Hrafnsfjörð, hverfr aftr um haustið, hefir vetrsetu í Eiríksey fyrir mynni Eiríksfjarðar um vetrinn .. 984—985

Eiríkr fer til Íslands um sumarið; hefir vetrsetu með Ingólfi á Hólmlátri .... 985—986

Bardagi Eiríks og Þorgests og sætt. Eiríkr fer út að byggja Grœnland og með honum 25 skip úr Breiðafirði og Borgarfirði 986

Leifr Eiríksson fann Vínland .. 1000

Vínlandsferðir .... árin 1001—1006

Þorfinnr Karlsefni fer heim til Íslands .... um 1007

Eiríks saga rauða ok Grœnlendinga þáttr.

1. Þorvaldr hét maðr, son Ásvalds Úlfssonar, Öxna-Þórissonar. Þorvaldr ok Eiríkr enn rauði son hans fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakir. Þá var víða bygt Ísland. Þeir bjuggu fyrst at Dröngum á Hornströndum; þar andaðisk Þorvaldr. Eiríkr fekk þá Þórhildar dóttur Jörundar ok Þorbjargar knarrarbringu, er þá átti Þorbjörn enn haukdœlski; réðsk Eiríkr þá norðan ok bjó á Eiríksstöðum hjá Vatnshorni. Son Eiríks ok Þórhildar hét Leifr. En eftir víg Eyjólfs saurs ok Hólmgöngu-Hrafns var Eiríkr gerr brott ór Haukadal. Fór hann vestr til Breiðafjarðar ok bjó í Öxney á Eiríksstöðum. Hann léði Þorgesti setstokka ok náði eigi [er] hann kallaði til; þaðan af gerðusk deilur ok bardagar með þeim Þorgesti, sem segir í sögu Eiríks. Styrr Þorgrímsson veitti Eiríki at málum ok Eyjólfr ór Svíney, ok synir [Þor]-

brands ór Álftafirði ok Þorbjörn Vífilsson. En Þorgestlingum veittu synir Þórðar gellis ok Þorgeirr ór Hítardal. Eiríkr varð sekr á Þórsnessþingi; bjó Eiríkr þá skip sitt til hafs í Eiríksvági. En er hann var búinn, fylgdu þeir Styrr honum út um eyjar. Eiríkr sagði þeim, at hann ætlaði at leita lands þess, er Gunnbjörn, son Úlfs kráku, sá, er [hann] rak vestr um haf, þá er hann fann Gunnbjarnarsker; kveðsk hann aftr mundu leita til vina sinna, ef hann fyndi landit. Eiríkr sigldi undan Snæfellsjökli; hann fann landit, ok kom utan at því, þar sem hann kallaði Miðjökul; sá heitir nú Bláserkr. Hann fór þá þaðan suðr með landinu at leita, ef þaðan væri byggjanda landit. Hann var enn fyrsta vetr í Eiríksey, nær miðri enni eystri bygð. Um várit eftir fór hann til Eiríksfjarðar ok tók sér þar bústað. Hann fór þat sumar í ena vestri óbygð ok gaf víða örnefni. Hann var annan vetr í Hólmum við Hrafnsgnípu; en et þriðja sumarit fór hann [norðr til Snæfells ok allt inn í Hrafnsfjörð. Þá kvaðsk hann kominn fyrir botn Eiríksfjarðar. Hvarf hann þá aftr ok var enn þriðja vetr í Eiríksey fyrir mynni Eiríksfjarðar. Eftir um sumarit fór hann] til Íslands ok kom skipi sínu í Breiðafjörð. Hann kallaði landit, þat er hann hafði fundit, Grœnland, því at hann

kvað þat mundu fýsa menn þangat, er landit héti vel. Eiríkr var á Íslandi um vetrinn, en um sumarit eftir fór hann at byggja landit. Hann bjó í Brattahlíð í Eiríksfirði. Svá segja fróðir menn, at á því sama sumri, er Eiríkr rauði fór at byggja Grœnland, þá fór hálfr fjórði tögr skipa ór Breiðafirði ok Borgarfirði, en fjórtán kvámusk út þangat; sum rak aftr, en sum týndusk. Þat var fimtán vetrum fyrr en kristni var lögtekin á Íslandi. Á því sama sumri fór utan Friðrekr byskup ok Þorvaldr Koðransson. Þessir menn námu land á Grœnlandi, er þá fóru út með Eiríki: Herjólfr Herjólfsfjörð, hann bjó á Herjólfsnesi; Ketill Ketilsfjörð, Hrafn Hrafnsfjörð, Sölvi Sölvadal, Helgi Þorbrandsson Álftafjörð, Þorbjörn glóra Siglufjörð, Einarr Einarsfjörð, Hafgrímr Hafgrímsfjörð ok Vatnahverfi, Arnlaugr Arnlaugsfjörð; en sumir fóru til vestri bygðar.

2. (Leifr heppni var skírðr). Þá er sextán vetr váru liðnir frá því er Eiríkr rauði fór at byggja Grœnland, þá fór Leifr son Eiríks utan af Grœnlandi til Noregs; kom hann til Þrándheims um haustit, þá er Óláfr konungr Tryggvason var kominn norðan af Hálogalandi. Leifr lagði skipi sínu inn til Niðaróss, ok fór þegar á fund Óláfs konungs. Boðaði konungr trú honum sem öðrum heiðnum

mönnum, er á hans fund kómu; gekk konungi þat auðveldlega við Leif; var hann þá skírðr ok allir skipverjar hans. Var Leifr með konungi um vetrinn vel haldinn.

3. (Bjarni leitaði Grœnlands). Herjólfr var Bárðarson Herjólfssonar. Hann var frændi Ingólfs landnámamanns. Þeim Herjólfi gaf Ingólfr land á milli Vágs ok Reykjaness. Herjólfr bjó fyrst á Drepstokki. Þorgerðr hét kona hans, en Bjarni son þeira, ok var enn efniligsti maðr. Hann fýstisk utan þegar á unga aldri; varð honum gott bæði til fjár ok mannvirðingar, ok var sinn vetr hvárt, utan lands eða með feðr sínum. Brátt átti Bjarni skip í förum; ok enn síðasta vetr, er hann var í Noregi, þá brá Herjólfr til Grœnlandsferðar með Eiríki ok brá búi sínu. Með Herjólfi var á skipi suðreyskr maðr kristinn, sá er orti Hafgerðingadrápu. Þar er þetta stef í:

Mínar bið ek munka reyni
meinalausan farar beina;
heiðis haldi hárar foldar
hallar dróttinn yfir mér stalli.

Herjólfr bjó á Herjólfsnesi; hann var enn göfgasti maðr. Eiríkr rauði bjó í Brattahlíð. Hann var þar með mestri virðingu, ok lutu allir til hans. Þessi váru börn Eiríks: Leifr, Þorvaldr ok Þorsteinn, en Freydís hét dóttir hans; hon var gift þeim manni, er Þorvarðr

hét, ok bjuggu þau í Görðum, þar sem nú er byskupsstóll. Hon var svarri mikill, en Þorvarðr var lítilmenni; var hon mjök gefin til fjár. Heiðit var fólk á Grœnlandi í þann tíma. Þat sama sumar kom Bjarni skipi sínu á Eyrar, er faðir hans hafði brott siglt um várit, Þau tíðendi þóttu Bjarna mikil ok vildi eigi bera af skipi sínu. Þá spurðu hásetar hans, hvat er hann bærisk fyrir; en hann svarar, at hann ætlaði at halda siðvenju sinni, ok þiggja at föður sínum vetrvist, — „ok vil ek halda skipinu til Grœnlands, ef þér vilið mér fylgd veita.“ Allir kváðusk hans ráðum fylgja vilja. Þá mælti Bjarni: „Óvitrleg mun þykkja vár ferð, þar sem engi vár hefir komit í Grœnlandshaf.“ En þó halda þeir nú í haf, þegar þeir váru búnir, ok sigldu þrjá daga, þar til er landit var vatnat, en þá tók af byrina ok lagði á norrœnur ok þokur, ok vissu þeir eigi, hvert at þeir fóru, ok skifti þat mörgum dœgrum. Eftir þat sá þeir sól, ok máttu þá deila ættir. Vinda nú segl, ok sigla þetta dœgr, áðr þeir sá land, ok rœddu um með sér, hvat landi þetta mun vera, en Bjarni kveðsk hyggja, at þat mundi eigi Grœnland. Þeir spyrja, hvárt hann vill sigla at þessu landi eða eigi. [Hann svarar]: „Þat er mitt ráð at sigla í nánd við landit,“ ok svá gera þeir, ok sá þat brátt, at landit var ófjöll-

ótt ok skógi vaxit, ok smár hæðir á landinu, ok létu landit á bakborða, ok létu skaut horfa á land. Síðan sigla þeir tvau dœgr áðr þeir sá land annat. Þeir spyrja, hvárt Bjarni ætlaði þat enn Grœnland; hann kvaðsk eigi heldr ætla þetta Grœnland en et fyrra, — „því at jöklar eru mjök miklir sagðir á Grœnlandi.“ Þeir nálguðusk brátt þetta land, ok sá þat vera slétt land og viði vaxit. Þá tók af byr fyrir þeim. Þá rœddu hásetar þat, at þeim þótti þat ráð, at taka þat land; en Bjarni vill þat eigi. Þeir þóttusk bæði þurfa við ok vatn. „At engu eru þér því óbirgir,“ segir Bjarni; en þó fekk hann af því nökkut ámæli af hásetum sínum. Hann bað þá vinda segl, ok svá var gert, ok settu framstafn frá landi ok sigla í haf útsynnings byr þrjú dœgr, ok sá þá land et þriðja; en þat land var hátt ok fjöllótt, ok jökull á; þeir spyrja þá, ef Bjarni vildi at landi láta þar, en hann kvaðsk eigi þat vilja, — „því at mér lízk þetta land ógagnvænlegt.“ Nú lögðu þeir eigi segl sitt, halda með landinu fram, ok sá, at þat var eyland; settu enn stafn við því landi; ok heldu í haf enn sama byr; en veðr óx í hönd, ok bað Bjarni þá svifta, ok eigi sigla meira, en bæði dygði vel skipi þeira ok reiða; sigldu nú fjögur dœgr. Þá sá þeir land et fjórða. Þá spurðu þeir Bjarna, hvárt

hann ætlaði þetta vera Grœnland, eða eigi. Bjarni svarar: „Þetta er líkast því, er mér er sagt frá Grœnlandi; ok hér munu vér at landi halda.“ Svá gera þeir ok taka land undir einhverju nesi at kveldi dags; ok var þar bátr á nesinu; en þar bjó Herjólfr, faðir Bjarna, á því nesi, ok af því hefir nesit nafn tekit, ok er síðan kallat Herjólfsnes. Fór Bjarni nú til föður síns, ok hættir nú siglingu, ok er með föður sínum meðan Herjólfr lifði, ok síðan bjó hann þar eftir föður sinn.

Hér hefr Grœnlendinga þátt.

4. Þat er nú þessu næst, at Bjarni Herjólfsson kom utan af Grœnlandi á fund Eiríks jarls; ok tók jarl við honum vel. Sagði Bjarni frá ferðum sínum, er hann hafði lönd sét, ok þótti mönnum hann verit hafa óforvitinn, er hann hafði ekki at segja af þeim löndum, ok fekk hann af því nökkut ámæli. Bjarni gerðisk hirðmaðr jarls, ok fór út til Grœnlands um sumarit eftir. Var nú mikil umrœða um landaleitan. Leifr, son Eiríks rauða ór Brattahlíð, fór á fund Bjarna Herjólfssonar, ok keypti skip at honum, ok réð til háseta, svá at þeir váru hálfr fjórði tögr manna saman. Leifr bað föður sinn Eirík, at hann mundi enn fyrir vera förinni. Eiríkr taldisk heldr undan, kveðsk þá vera hniginn

í aldr, ok kveðsk minna mega við vási öllu en var. Leifr kveðr hann enn mundu mestri heill stýra af þeim frœndum; ok þetta lét Eiríkr eftir Leifi, ok ríðr heiman, þá er þeir eru at því búnir; ok var þá skamt at fara til skipsins. Drepr hestrinn fœti, sá er Eiríkr reið, ok fell hann af baki, ok lestisk fótr hans. Þá mælti Eiríkr: „Ekki mun mér ætlat at finna lönd fleiri en þetta, er nú byggjum vér; munum vér nú ekki lengr fara allir samt.“ Fór Eiríkr heim í Brattahlíð, en Leifr réðsk til skips, ok félagar hans með honum, hálfr fjórði tögr manna. Þar var suðrmaðr einn í ferð, er Tyrker hét. Nú bjuggu þeir skip sitt ok sigldu í haf, þá er þeir váru búnir, ok fundu þá þat land fyrst, er þeir Bjarni fundu síðast. Þar sigla þeir at landi, ok köstuðu akkerum, ok skutu báti, ok fóru á land, ok sá þar eigi gras. Jöklar miklir váru allt et efra, en sem ein hella væri allt til jöklanna frá sjónum, ok sýndisk þeim þat land vera gœðalaust. Þá mælti Leifr: „Eigi er oss nú þat orðit um þetta land sem Bjarna, at vér hafim eigi komit á landit; nú mun ek gefa nafn landinu ok kalla Helluland.“ Síðan fóru þeir til skips. Eftir þetta sigla þeir í haf ok fundu land annat; sigla enn at landi ok kasta akkerum, skjóta síðan báti ok ganga á landit. Þat land var slétt ok skógi vaxit, ok sand-

ar hvítir víða, þar sem þeir fóru, ok ósæbratt. Þá mælti Leifr: „Af kostum skal þessu landi nafn gefa, ok kalla Markland“; fóru síðan ofan aftr til skips sem fljótast. Nú sigla þeir þaðan í haf landnyrðingsveðr, ok váru úti tvau dœgr, áðr þeir sá land, ok sigldu at landi, ok kómu at ey einni, er lá norðr af landinu, ok gengu þar upp, ok sásk um í góðu veðri, ok fundu þat, at dögg var á grasinu, ok varð þeim þat fyrir, at þeir tóku höndum sínum í döggina, ok brugðu í munn sér, ok þóttusk ekki jafnsœtt kent hafa, sem þat var. Síðan fóru þeir til skips síns, ok sigldu í sund þat, er lá milli eyjarinnar ok ness þess, er norðr gekk af landinu; stefndu í vestrætt fyrir nesit. Þar var grunnsævi mikit at fjöru sjávar; ok stóð þá uppi skip þeira, ok var þá langt til sjávar at sjá frá skipinu. En þeim var svá mikil forvitni á at fara til landsins, at þeir nentu eigi þess at bíða, at sjór felli undir skip þeira, ok runnu til lands, þar er á ein fell ór vatni einu; en þegar sjór fell undir skip þeira, þá tóku þeir bátinn, ek reru til skipsins, ok fluttu þat upp í ána, síðan í vatnit, ok köstuðu þar akkerum, ok báru af skipi húðföt sín, ok gerðu þar búðir; tóku þat ráð síðan, at búask þar um þann vetr ok gerðu þar hús mikil. Hvárki skorti þar lax í ánni né í vatninu, ok stœrra lax

en þeir hefði fyrr sét. Þar var svá góðr landskostr, at því er þeim sýndisk, at þar mundi engi fénaðr fóðr þurfa á vetrum; þar kvámu engi frost á vetrum; ok lítt rénuðu þar grös. Meira var þar jafndœgri en á Grœnlandi eða Íslandi; sól hafði þar eyktar stað ok dagmála stað um skammdegi. En er þeir höfðu lokit húsgerð sinni, þá mælti Leifr við föruneyti sitt: „Nú vil ek skifta láta liði váru í tvá staði, ok vil ek kanna láta landit; ok skal helmingr liðs vera við skála heima, en annarr helmingr skal kanna landit, ok fara eigi lengra en þeir komi heim at kveldi, ok skilisk eigi.“ Nú gerðu þeir svá um stund. Leifr gerði ýmist, at hann fór með þeim eða var heima at skála. Leifr var mikill maðr ok sterkr, manna skörulegastr at sjá, vitr maðr ok góðr hófsmaðr um alla hluti.

5. (Leifr enn heppni fann menn í skeri á hafi). Á einhverju kveldi bar þat til tíðenda, at manns var vant af liði þeira, ok var þat Tyrker suðrmaðr. Leifr kunni því stórilla, því at Tyrker hafði lengi verit með þeim feðgum, ok elskat mjök Leif í barnœsku; taldi Leifr nú mjök á hendr förunautum sínum, ok bjósk til ferðar, at leita hans, ok tólf menn með honum. En er þeir váru skamt komnir frá skála, þá gekk Tyrker í mót þeim, ok var honum vel fagnat. Leifr fann þat brátt, at fóstra hans var

skapgott; hann var brattleitr ok lauseygr, smáskitlegr í andliti, lítill vexti ok vesallegr, en íþróttamaðr á alls konar hagleik. Þá mælti Leifr til hans: „Hví vartu svá seinn, fóstri minn, ok fráskili föruneytinu?“ Hann talaði þá fyrst lengi á þýzku ok skaut marga vega augunum, ok gretti sik; en þeir skildu eigi, hvat er hann sagði. Hann mælti þá á norrœnu, er stund leið: „Ek var genginn eigi miklu lengra, en þó kann ek nökkur nýmæli at segja; ek fann vínvið ok vínber.“ „Mun þat satt, fóstri minn?“ kvað Leifr. „At vísu er þat satt,“ kvað hann, „því at ek var þar fœddr, er hvárki skorti vínvið né vínber.“ Nú sváfu þeir af þá nótt, en um morguninn mælti Leifr við háseta sína: „Nú skal hafa tvennar sýslur fram, ok skal sinn dag hvárt: lesa vínber, eða höggva vínvið ok fella mörkina, svá at þat verði farmr til skips míns,“ — ok þetta var ráðs tekit. Svá er sagt, at eftirbátr þeira var fyldr af vínberjum. Nú var höggvinn farmr á skipit. Ok er várar, þá bjuggusk þeir ok sigldu burt, ok gaf Leifr nafn landinu eftir landkostum, ok kallaði Vínland. Sigla nú síðan í haf, ok gaf þeim vel byri, þar til er þeir sá Grœnland, ok fjöll undir jöklum. Þá tók einn maðr til máls ok mælti við Leif: „Hví stýrir þú svá mjök undir veðr skipinu?“ Leifr svarar: „Ek hygg at

stjórn minni, en þó enn at fleira, eða hvat sjái þér til tíðenda?“ Þeir kváðusk ekki sjá þat er tíðendum sætti. „Ek veit eigi,“ segir Leifr, „hvárt ek sé skip eða sker.“ Nú sjá þeir ok kváðu sker vera. Hann sá því framar en þeir, at hann sá menn í skerinu. „Nú vil ek, at vér beitim undir veðrit,“ segir Leifr, „svá at [vér] náim til þeira, ef menn eru þurftugir at ná várum fundi, ok er nauðsyn á at duga þeim; en með því, at þeir sé eigi friðmenn, þá eigum vér allan kost undir oss, en þeir ekki undir sér.“ Nú sœkja þeir undir skerit, ok lægðu [segl] sitt; köstuðu akkeri ok skutu litlum báti öðrum, er þeir höfðu haft með sér. Þá spurði Tyrker, hverr þar réði fyrir liði. Sá kveðsk Þórir heita, ok vera norrœnn maðr at kyni: „Eða hvert er þitt nafn?“ Leifr segir til sín. „Ertu son Eiríks rauða ór Brattahlíð?“ segir hann. Leifr kvað svá vera. „Nú vil ek,“ segir Leifr, „bjóða yðr öllum á mitt skip, ok fémunum þeim, er skipit má við taka.“ Þeir þágu þann kost, ok sigldu síðan til Eiríksfjarðar með þeim farmi, þar til er þeir kómu til Brattahlíðar. Báru farminn af skipi. Síðan bauð Leifr Þóri til vistar með sér, ok Guðríði konu hans, ok þremr mönnum öðrum, en fekk vistir öðrum hásetum, bæði Þóris ok sínum félögum. Leifr tók fimtán menn ór skerinu. Hann var síðan

kallaðr Leifr enn heppni. Leifi var nú bæði gott til fjár ok mannvirðingar. Þann vetr kom sótt mikil í lið Þóris, ok andaðisk hann Þórir ok mikill hluti liðs hans. Þann vetr andaðisk ok Eiríkr rauði. Nú var umrœða mikil um Vínlandsför Leifs, ok þótti Þorvaldi bróður hans of óvíða kannat hafa verit landit. Þá mælti Leifr við Þorvald: „Þú skalt fara með skip mitt, bróðir, ef þú vill, til Vínlands; ok vil ek þó at skipit fari áðr eftir viði þeim, er Þórir átti á skerinu“ — ok svá var gert.

6. (Þorvaldr fór til Vínlands). Nú bjósk Þorvaldr til þeirar ferðar með þrjá tigu manna, með umráði Leifs bróður síns. Síðan bjuggu þeir skip sitt, ok heldu í haf, ok er engi frásögn um ferð þeira fyrr en þeir koma til Vínlands, til Leifsbúða, ok bjoggu þar um skip sitt, ok sátu um kyrt þann vetr, ok veiddu fiska til matar sér. En um várit mælti Þorvaldr, at þeir skyldu búa skip sitt ok skyldi eftirbátr skipsins, ok nokkurir menn með, fara fyrir vestan landit, ok kanna þar um sumarit. Þeim sýndisk landit fagrt ok skógótt, ok skamt milli skógar ok sjávar, ok hvítir sandar. Þar var eyjótt mjök ok grunnsævi mikit. Þeir fundu hvergi manna vistir né dýra; en í eyju einni vestarlega fundu þeir kornhjálm af tré. Eigi fundu þeir fleiri mannaverk, ok fóru aftr ok

kvámu til Leifsbúða at hausti. En at sumri öðru fór Þorvaldr fyrir austan með kaupskipit, ok et nyrðra fyrir landit. Þá gerði at þeim veðr hvast fyrir andnesi einu, ok rak þá þar upp, ok brutu kjölinn undan skipinu, ok höfðu þar langa dvöl ok bœttu skip sitt. Þá mælti Þorvaldr við förunauta sína: „Nú vil ek, at vér reisim hér upp kjölinn á nesinu ok kallim Kjalarnes." — Ok svá gerðu þeir. Síðan sigla þeir þaðan í braut ok austr fyrir landit, ok inn í fjarðarkjafta þá, er þar váru næstir, ok at höfða þeim, er þar gekk fram. Hann var allr skógi vaxinn. Þá leggja þeir fram skip sín í lægi, ok skjóta bryggjum á land, ok gengr Þorvaldr þar á land upp með alla förunauta sína. Hann mælti þá: „Hér er fagrt, ok hér vilda ek bœ minn reisa." Ganga síðan til skips, ok sjá á sandinum inn frá höfðanum þrjár hæðir, ok fóru til þangat, ok sjá þar húðkeipa þrjá, ok þrjá menn undir hverjum. Þá skiftu þeir liði sínu, ok höfðu hendr á þeim öllum, nema einn komsk í burt með keip sinn. Þeir drepa hina átta, ok ganga síðan aftr á höfðann, ok sjásk þar um, ok sjá inn í fjörðinn hæðir nökkurar, ok ætluðu þeir þat vera bygðir. Eftir þat sló á þá höfga svá miklum, at þeir máttu eigi vöku halda, ok sofna þeir allir. Þá kom kall yfir þá, svá at þeir vöknuðu allir; svá

segir kallit: „Vaki þú, Þorvaldr, ok allt föruneyti þitt, ef þú vill líf þitt hafa, ok far þú á skip þitt ok allir menn þínir, ok farið frá landi sem skjótast.“ Þá fór innan eftir firðinum ótal húðkeipa, ok lögðu at þeim. Þorvaldr mælti þá: „Vér skulum fœra út á borð vígfleka ok verjask sem bezt, en vega lítt í mót.“ Svá gera þeir, en skrælingjar skutu á þá um stund, en flýja síðan í burt sem ákafast, hverr sem mátti. Þá spurði Þorvaldr menn sína, ef þeir væri nökkut sárir; þeir kváðusk eigi sárir vera. „Ek hefi fengit sár undir hendi,“ segir hann, „ok fló ör milli skipborðsins ok skjaldarins undir hönd mér, ok er hér örin, en mun mik þetta til bana leiða. Nú ræð ek, at þér búið ferð yðra sem fljótast aftr á leið, en þér skuluð fœra mik á höfða þann, er mér þótti byggilegast vera; má þat vera, at mér hafi satt á munn komit, at ek muni þar búa á um stund; þar skulu þér mik grafa, ok setja krossa at höfðum mér ok at fótum, ok kallið þat Krossanes jafnan síðan.“ Grœnland var þá kristnat, en þó andaðisk Eiríkr rauði fyrir kristni. Nú andaðisk Þorvaldr, en þeir gerðu allt eftir því, sem hann hafði mælt, ok fóru síðan, ok hittu þar förunauta sína, ok sögðu hvárir öðrum slík tíðendi, sem vissu, ok bjoggu þar þann vetr, ok fengu sér vínber ok vínvið til skips-

ins. Nú búask [þeir] þaðan um várit eftir til Grœnlands, ok kvámu skipi sínu í Eiríksfjörð, ok kunnu Leifi at segja mikil tíðendi.

7. (Þorsteinn Eiríksson andaðisk í vestri bygð). Þat hafði gerzk til tíðenda meðan á Grœnlandi, at Þorsteinn í Eiríksfirði hafði kvángask ok fengit Guðríðar Þorbjarnardóttur, er átt hafði Þórir austmaðr, er fyrr var frá sagt. Nú fýstisk Þorsteinn Eiríksson at fara til Vínlands eftir líki Þorvalds bróður síns ok bjó skip et sama, ok valdi hann lið at afli ok vexti, ok hafði með sér hálfan þriðja tög manna, ok Guðríði konu sína, ok sigla í haf, þegar (er) þau eru búin, ok ór landsýn. Þau velkti úti allt sumarit, ok vissu eigi, hvar þau fóru. Ok er vika var af vetri, þá tóku þeir land í Lýsufirði á Grœnlandi í enni vestri bygð. Þorsteinn leitaði þeim um vistir, ok fekk vistir öllum hásetum sínum. En hann var vistlauss ok kona hans. Nú váru þau eftir at skipi tvau nökkurar nætr. Þá var enn ung kristni á Grœnlandi. Þat var einn dag, at menn kvámu at tjaldi þeira snemma; sá spurði, er fyrir þeim var, hvat manna væri í tjaldinu. Þorsteinn svarar: „Tveir menn," segir hann, „eða hverr spyrr at?" „Þorsteinn heiti ek, ok em kallaðr Þorsteinn svartr; en þat er erendi mitt hingat, at ek vil bjóða ykkr báðum bjónum til vistar til mín." Þor-

steinn kveðsk vilja hafa umræði konu sinnar, en hon bað hann ráða, ok nú játar hann þessu. „Þá mun ek koma eftir ykkr á morgin með eyki, því at skortir ekki til at veita ykkr vist, en fásinni er mikit með mér at vera, því at tvau eru vit þar hjón, því at ek em einþykkr mjök; annan sið hefi ek ok, en þér hafið, ok ætla ek þann þó betra, er þér hafið.“ Nú kom hann eftir þeim um morgininn með eyki, ok fóru þau með Þorsteini svarta til vistar, ok veitti hann þeim vel. Guðríðr var sköruleg kona at sjá, ok vitr kona, ok kunni vel at vera með ókunnum mönnum. Þat var snemma vetrar, [at] sótt kom í lið Þorsteins Eiríkssonar, ok önduðusk þar margir förunautar [hans]. Þorsteinn bað gera kistur at líkum þeira, er önduðusk ok fœra til skips, ok búa þar um, — „því at ek vil láta flytja til Eiríksfjarðar at sumri öll líkin.“ Nú er þess skammt at bíða, at sótt kemr í hýbýli Þorsteins, ok tók kona hans sótt fyrst, er hét Grímhildr; hon var ákaflega mikil, ok sterk sem karlar, en þó kom sóttin henni undir. Ok brátt eftir þat tók sóttina Þorsteinn Eiríksson, ok lágu þau bæði senn; ok andaðisk Grímhildr, kona Þorsteins svarta. En er hon var dauð, þá gekk Þorsteinn fram ór stofunni eftir fjöl, at leggja á líkit. Guðríðr mælti þá: „Vertu litla hríð í brott Þor-

steinn minn," segir hon; hann kvað svá vera skyldu. Þá mælti Þorsteinn Eiríksson: „Með undarlegum hætti er nú um húsfreyju vára, því at nú örglask hon upp við ölnboga, ok þokar fótum sínum frá stokki, ok þreifar til skúa sinna." Ok í því kom Þorsteinn bóndi inn, ok lagðisk Grímhildr niðr í því, ok brakaði þá í hverju tré í stofunni. Nú gerir Þorsteinn kistu at líki Grímhildar, ok fœrði í brott ok bjó um. Hann var bæði mikill maðr ok sterkr, ok þurfti hann þess alls áðr hann kom henni burt af bœnum. Nú elnaði sóttin Þorsteini Eiríkssyni, ok andaðisk hann. Guðríðr kona hans kunni því lítt. Þá váru þau öll í stofunni. Guðríðr hafði setit á stóli frammi fyrir bekknum, er hann hafði legit, Þorsteinn bóndi hennar. Þá tók Þorsteinn bóndi Guðríði af stólinum í fang sér, ok settisk í bekkinn annan með hana, gegnt líki Þorsteins, ok taldi um fyrir henni marga vega, ok huggaði hana, ok hét henni því, at hann mundi fara með henni til Eiríksfjarðar með líki Þorsteins bónda hennar, ok förunauta hans. „Ok svá skal ek taka hingat hjón fleiri," segir hann, „þér til hugganar ok skemtanar". Hon þakkaði honum. Þorsteinn Eiríksson settisk þá upp, ok mælti: „Hvar er Guðríðr?" Þrjá tíma mælti hann þetta, en hon þagði; þá mælti hon við Þorstein

bónda: „Hvárt skal ek svör veita hans máli, eða eigi?“ Hann bað hana eigi svara. Þá gekk Þorsteinn bóndi yfir gólfit ok settisk á stólinn, en Guðríðr sat í knjám honum; ok þá mælti Þorsteinn bóndi: „Hvat viltu, nafni?“ segir hann. Hann svarar, er stund leið: „Mér er ant til þess, at segja Guðríði forlög sín, til þess at hon kunni þá betr andláti mínu, því at ek em kominn til góðra hvíldastaða; en þat er þér at segja, Guðríðr, at þú munt gift vera íslenzkum manni, ok munu langar vera samfarar ykkrar, ok margt manna mun frá ykkr koma, þroskasamt, bjart ok ágætt, sætt ok ilmat vel; munu þit fara af Grœnlandi til Noregs, ok þaðan til Íslands, ok gera bú á Íslandi; þar munu þit lengi búa, ok muntu honum lengr lifa; þú munt utan fara, ok ganga suðr, ok koma út aftr til Íslands til bús þíns, ok þá mun þar kirkja reist vera, ok muntu þar vera, ok taka nunnu vígslu ok þar muntu andask.“ Ok þá hnígr Þorsteinn aftr, ok var búit um lík hans, ok fœrt til skips. Þorsteinn bóndi efndi vel við Guðríði allt þat, er hann hafði heitit. Hann seldi um várit jörð sína ok kvikfé, ok fór til skips með Guðríði með allt sitt; bjó skipit ok fekk menn til, ok fór síðan til Eiríksfjarðar. Váru nú líkin jörðut at kirkju. Guðríðr fór til Leifs í Brattahlíð, en Þorsteinn svarti gerði bú í

Eiríksfirði ok bjó þar meðan hann lifði, ok þótti vera enn vaskasti maðr.

5. (Frá Vínlandsferðum Þorfinns ok þeira félaga). Þat sama sumar kom skip af Noregi til Grœnlands. Sá maðr hét Þorfinnr karlsefni, er því skipi stýrði. Hann var sonr Þórðar hesthöfða, Snorrasonar, Þórðarsonar frá [Höfða]. Þorfinnr karlsefni var stórauðigr at fé, ok var um vetrinn í Brattahlíð með Leifi Eiríkssyni. Brátt feldi hann hug til Guðríðar ok bað hennar, en hon veik til Leifs svörum fyrir sik. Síðan var hon honum föstnuð, ok gert brúðhlaup þeira á þeim vetri. En sama var umrœða á Vínlandsför sem fyrr, ok fýstu menn Karlsefni mjök þeirar ferðar, bæði Guðríðr ok aðrir menn. Nú var ráðin ferð hans, ok réð hann sér skipverja, sex tigu karla ok konur fimm. Þann máldaga gerðu þeir Karlsefni ok hásetar hans, at jöfnum höndum skyldi þeir hafa allt þat, er þeir fengi til gœða. Þeir höfðu með sér allskonar fénað, því at þeir ætluðu at byggja landit, ef þeir mætti þat. Karlsefni bað Leif húsa á Vínlandi, en hann kveðsk ljá mundu húsin, en gefa eigi. Síðan heldu þeir í haf skipinu, ok kómu til Leifsbúða með heilu ok höldnu; ok báru þar upp húðföt sín. Þeim bar brátt í hendr mikil föng ok góð, því at reyðr var þar upp rekin, bæði mikil ok góð; fóru til

síðan ok skáru hvalinn; skorti þá eigi mat; fénaðr gekk þar á land upp, en þat var brátt, at graðfé varð úrigt, ok gerði mikit um sik. Þeir höfðu haft með sér griðung einn. Karlsefni lét fella viðu, ok telgja til skips síns, ok lagði viðinn á bjarg eitt til þurkunar. Þeir höfðu öll gœði af landkostum, þeim er þar váru, bæði af vínberjum ok allskonar veiðum ok gœðum. Eftir þann vetr enn fyrsta kom sumar; þá urðu þeir varir við Skrælingja, ok fór þar ór skógi fram mikill flokkr manna; þar var nær nautfé þeira, en graðungr tók at belja ok gjalla ákaflega hátt; en þat hræddusk Skrælingjar ok lögðu undan með byrðar sínar, en þat var grávara ok safali ok allskonar skinnavara, ok snúa til bœjar Karlsefnis, ok vildu þar inn í húsin; en Karlsefni lét verja dyrnar. Hvárigir skildu annars mál; þá tóku Skrælingjar ofan bagga sína, ok leystu ok buðu þeim, ok vildu vápn helzt fyrir; en Karlsefni bannaði þeim at selja vápnin; ok nú leitar hann ráðs með þeim hætti, at hann bað konur bera út búnyt at þeim, ok þegar er þeir sjá búnyt, þá vildu þeir kaupa þat, en ekki annat. Nú var sú kaupför Skrælingja, at þeir báru sinn varning í brott í mögum sínum, en Karlsefni ok förunautar hans höfðu eftir bagga þeira ok skinnavöru; fóru þeir við svá búit í burt.

Nú er frá því at segja, at Karlsefni lætr gera skíðgarð rammlegan um bœ sinn, ok bjoggusk þar um. Í þann tíma fœddi Guðríðr sveinbarn, kona Karlsefnis, ok hét sá sveinn Snorri. Á öndverðum öðrum vetri þá kvámu Skrælingjar til móts við þá, ok váru miklu fleiri en fyrr, ok höfðu slíkan varnað sem fyrr. Þá mælti Karlsefni við konur: „Nú skulu þér bera út slíkan mat, sem fyrr var rífastr, en ekki annat.“ Ok er þeir sá þat, þá köstuðu þeir böggunum sínum inn yfir skíðgarðinn, en Guðríðr sat í durum inni með vöggu Snorra sonar síns; þá bar skugga í dyrrin, ok gekk þar inn kona í svörtum námkyrtli, heldr lág, ok hafði dregil um höfuð, ok ljósjörp á hár, fölleit ok mjök eygð, svá at eigi hafði jafnmikil augu sét í einum mannshausi. Hon gekk þar at, er Guðríðr sat, ok mælti: „Hvat heitir þú?“ segir hon. „Ek heiti Guðríðr eða hvert er þitt heiti?“ „Ek heiti Guðríðr,“ segir hon. Þá rétti Guðríðr húsfreyja hönd sína til hennar, at hon sæti hjá henni, en þat bar allt saman, at þá heyrði Guðríðr brest mikinn, ok var þá konan horfin, ok í því var ok veginn einn Skrælingi af einum húskarli Karlsefnis, því at hann hafði viljat taka vápn þeira. Ok fóru nú brott sem tíðast, en klæði þeira lágu þar eftir ok varningr. Engi maðr hafði konu þessa sét utan

Guðríðr ein. „Nú munum vér þurfa til ráða at taka,“ segir Karlsefni, „því at ek hygg, at þeir muni vitja vár et þriðja sinn með ófriði ok fjölmenni. Nú skulum vér taka þat ráð, at tíu menn fari fram á nes þetta, ok sýni sik þar; en annat lið várt skal fara í skóg, ok höggva þar rjóðr fyrir nautfé váru, þá er liðit kemr fram ór skóginum. Vér skulum ok taka griðung várn, ok láta hann fara fyrir oss.“ En þar var svá háttat, er fundr þeira var ætlaðr, at vatn var öðrum megin, en skógr á annan veg. Nú váru þessi ráð höfð, er Karlsefni lagði til. Nú kómu Skrælingjar í þann stað, er Karlsefni hafði ætlat til bardaga. Nú var þar bardagi ok fell fjöldi af liði Skrælingja. Einn maðr var mikill ok vænn í liði Skrælingja ok þótti Karlsefni, sem hann mundi vera höfðingi þeira. Nú hafði einn þeira Skrælingja tekit upp öxi eina, ok leit á um stund, ok reiddi at félaga sínum, ok hjó til hans; sá fell þegar dauðr. Þá tók sá enn mikli maðr við öxinni, ok leit á um stund, ok varp henni síðan á sjóinn, sem lengst mátti hann; en síðan flýja þeir á skóginn, svá hverr sem fara mátti, ok lýkr þar nú þeira viðskiftum. Váru þeir Karlsefni þar þann vetr allan; en at vári, þá lýsir Karlsefni, at hann vill eigi þar vera lengr, ok vill fara til Grœnlands. Nú búa þeir ferð sína, ok höfðu

þaðan mörg gœði í vínviði ok berjum ok skinnavöru. Nú sigla þeir í haf, ok kvámu til Eiríksfjarðar skipi sínu heilu, ok váru þar um vetrinn.

6. (Freydís lét drepa þá brœðr). Nú teksk umrœða at nýju um Vínlandsferð, því at sú ferð þykkir bæði góð til fjár ok virðingar. Þat sama sumar kom skip af Noregi til Grœnlands, er Karlsefni kom af Vínlandi. Því skipi stýrðu brœðr tveir, Helgi ok Finnbogi, ok váru þann vetr á Grœnlandi. Þeir brœðr váru íslenzkir at kyni, ok ór Austfjörðum. — Þar er nú til at taka, at Freydís Eiríksdóttir gerði ferð sína heiman ór Görðum, ok fór til fundar við þá brœðr, Helga ok Finnboga, ok beiddi þá, at þeir fœri til Vínlands með farkost sinn, ok hafa helming gœða allra við hana, þeira er þar fengist. Nú játtu þeir því. Þaðan fór hon á fund Leifs bróður síns ok [bað], at hann gæfi henni hús þau, er hann hafði gera látit á Vínlandi. En hann svarar enu sama, kveðsk ljá mundu hús, en gefa eigi. Sá var máldagi með þeim b r œ ð r u m ok Freydísi, at hvárir skyldu hafa þrjá tigu vígra manna á skipi ok konur um fram. En Freydís brá af því þegar, ok hafði fimm mönnum fleira ok leyndi þeim; ok urðu þeir brœðr eigi fyrri við þá varir, en þeir kómu til Vínlands. Nú létu þau í haf, ok höfðu

til þess mælt áðr, at þau mundi samflota hafa, ef svá vildi verða; ok þess var lítill munr; en þó kvámu þeir brœðr nökkuru fyrri, ok höfðu upp borit föng sín til húsa Leifs. En er Freydís kom at landi, þá ryðja þeir skip sitt, ok bera upp til húss föng sín. Þá mælti Freydís: „Hví báru þér inn hér föng yður?“ „Því at vér hugðum,“ segja þeir, „at haldask muni öll ákveðin orð með oss.“ „Mér léði Leifr húsanna,“ segir hon, „en eigi yðr.“ Þá mælti Helgi: „Þrjóta mun okkr brœðr illsku við þik“; báru nú út föng, ok gerðu sér skála, ok settu þann skála firr sjónum á vazströndu, ok bjoggu vel um. En Freydís lét fella viðu til skips síns. Nú tók at vetra, ok töluðu þeir brœðr, at takask mundu upp leikar ok væri höfð skemtan. Svá var gert um stund, þar til er menn bárusk verra í milli; ok þá gerðisk sundrþykki með þeim, ok tókusk af leikar, ok öngvar gerðusk kvámur milli skálanna, ok fór svá fram lengi vetrar. Þat var einn morgin snemma, at Freydís stóð upp ór rúmi sínu ok klæddisk, ok fór eigi í skóklæðin; en veðri var svá farit, at dögg var fallin mikil. Hon tók kápu bónda síns ok fór í; en síðan gekk hon til skála þeira brœðra, ok til dura; en maðr einn hafði út gengit litlu áðr, ok lokit hurð aftr á miðjan klofa; hon lauk upp hurðinni ok

stóð í gátt um stund þá ok þagði; en Finnbogi lá instr í skálanum ok vakti; hann mælti: „Hvat viltu hingat, Freydís?“ Hon svarar: „Ek vil, at þú standir upp, ok gangir út með mér, ok vil ek tala við þik.“ Svá gerir hann; þau ganga at tré, er lá undir skálaveggginum, ok settusk þar niðr. „Hversu líkar þér?“ segir hon. Hann svarar: „Góðr þykki mér landskostr, en illr þykki mér þústr sá, er vár á milli er, því at ek kalla ekki hafa til orðit.“ „Þá segir þú sem er,“ segir hon, „ok svá þykki mér; en þat er erendi mitt á þinn fund, at ek vilda kaupa skipum við ykkr brœðr, því at þit hafið meira skip en ek, ok vilda ek í brott heðan.“ „Þat mun ek láta gangask,“ segir hann, „ef þér líkar þá vel.“ Nú skilja þau við þat; gengr hon heim, en Finnbogi til hvílu sinnar. Hon stígr upp í rúmit köldum fótum ok vaknar hann Þorvarðr við, ok spyrr, hví at hon væri svá köld ok vát; hon svarar með miklum þjósti: „Ek var gengin,“ segir hon, „til þeira brœðra, at fala skip at þeim, ok vilda ek kaupa meira skip; en þeir urðu við þat svá illa, at þeir börðu mik ok léku sárlega; en þú, vesæll maðr, munt hvárki vilja reka minnar skammar né þinnar, ok mun ek nú finna, at ek em í brottu af Grœnlandi, ok mun ek gera skilnað við þik, utan þú hefnir þessa.“ Ok nú

stóðsk hann eigi átölur hennar, ok bað menn upp standa sem skjótast ok taka vápn sín, ok svá gera þeir ok fara þegar til skála þeira brœðra ok gengu inn at þeim sofandum, ok tóku þá, ok fœrðu í bönd ok leiddu svá út hvern sem bundinn var; en Freydís lét drepa hvern sem út kom. Nú váru þar allir karlar drepnir, en konur váru eftir, ok vildi engi þær drepa. Þá mælti Freydís: „Fái mér öxi í hönd;“ svá var gert; síðan vegr hon at konum þeim fimm, er þar váru, ok gekk af þeim dauðum. Nú fóru þau til skála síns eftir þat et illa verk; ok fansk þat eitt á, at Freydís þóttisk allvel hafa um ráðit, ok mælti við félaga sína: „Ef oss verðr auðit at koma til Grœnlands,“ segir hon, „þá skal ek þann mann ráða af lífi, er segir frá þessum atburðum; nú skulu vér þat segja, at þau búi hér eftir, þá er vér fórum í brott.“ Nú bjoggu þeir skipit snemma um várit, þat er þeir brœðr höfðu átt, með þeim öllum gœðum, er þau máttu til fá, ok skipit bar; sigla síðan í haf, ok urðu vel reiðfara, ok kvámu í Eiríksfjörð skipi sínu snemma sumars. Nú var þar Karlsefni fyrir, ok hafði albúit skip sitt til hafs, ok beið byrjar; ok er þat mál manna, at eigi mundi auðgara skip gengit hafa af Grœnlandi, en þat, er hann stýrði.

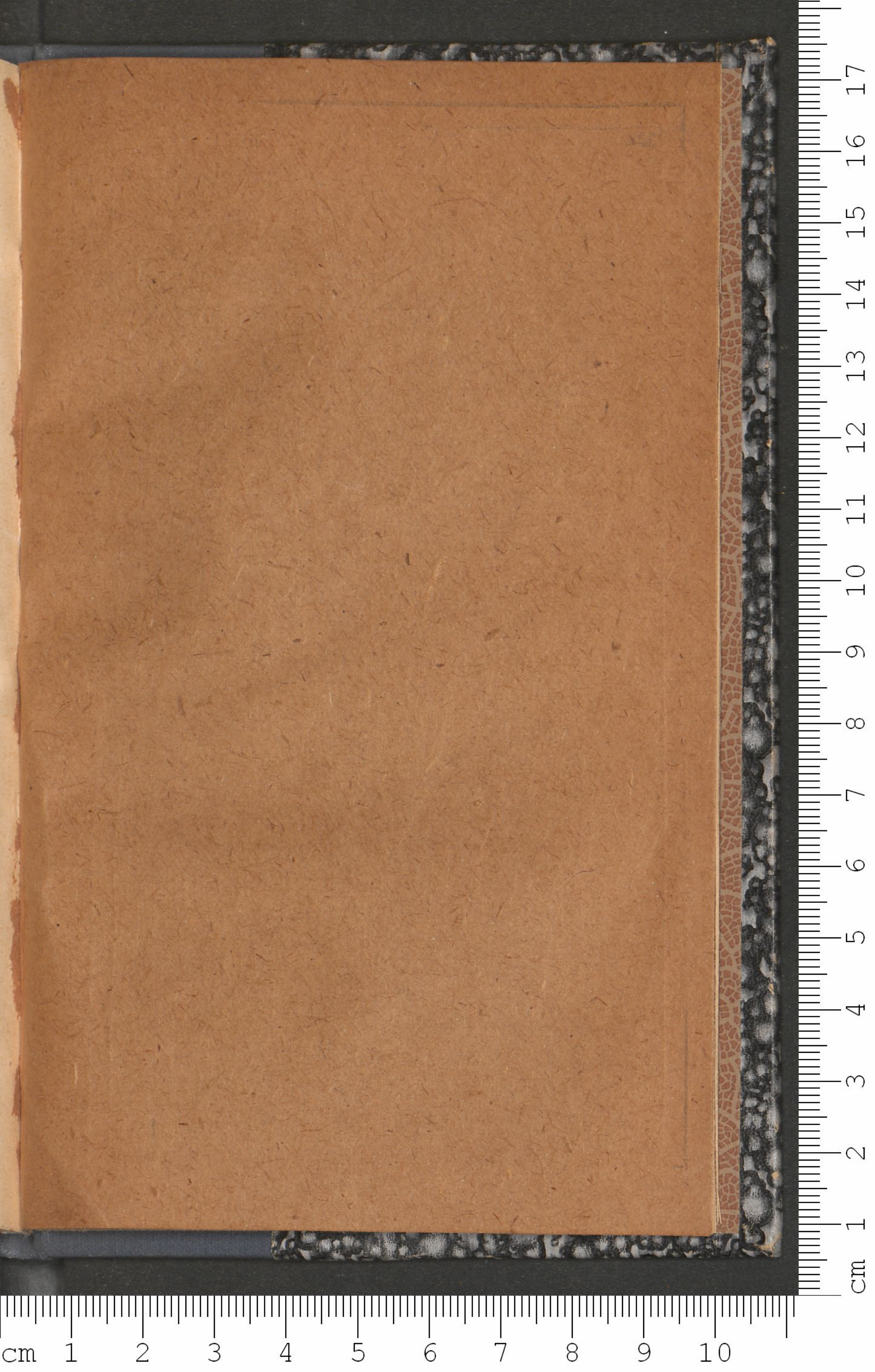
7. (Frá Freydísi). Freydís fór nú til bús síns,

því at þat hafði staðit meðan óskatt; hon fekk mikinn feng fjár öllu föruneyti sínu, því at hon vildi leyna láta ódáðum sínum; sitr hon nú í búi sínu. Eigi urðu allir svá haldinorðir, at þegði yfir ódáðum þeira eða illsku, at eigi kœmi upp um síðir. Nú kom þetta upp um síðir fyrir Leif bróður hennar, ok þótti honum þessi saga allill. Þá tók Leifr þrjá menn af liði þeira Freydísar, ok píndi þá til sagna um þenna atburð allan jafnsaman, ok var með einu móti sögn þeira. „Eigi nenni ek," segir Leifr, „at gera þat at við Freydísi systur mína, sem hon væri verð, en spá mun ek þeim þess, at þeira afkvæmi mun lítt at þrifum verða." Nú leið þat svá fram, at öngum þótti um þau vert þaðan í frá nema ills. — Nú er at segja frá því, er Karlsefni býr skip sitt ok sigldi í haf. Honum fórsk vel, ok kom til Noregs með heilu ok höldnu, ok sat þar um vetrinn, ok seldi varning sinn, ok hafði þar gott yfirlæti, ok þau bæði hjón, af enum göfgustum mönnum í Noregi, en um várit eftir bjó hann skip sitt til Íslands; ok er hann var albúinn, ok skip hans lá til byrjar fyrir bryggjunum, þá kom þar at honum suðrmaðr einn, ættaðr af Brimum ór Saxlandi; hann falar at Karlsefni húsasnotru hans. „Ek vil eigi selja," sagði

hann. „Ek mun gefa þér við hálfa mörk gulls,“ segir suðrmaðr. Karlsefni þótti vel við boðit, ok keyptu síðan. Fór suðrmaðr í burt með húsasnotruna, en Karlsefni vissi eigi, hvat tré var; en þat var mösurr, kominn af Vínlandi. Nú siglir Karlsefni í haf, ok kom skipi sínu fyrir norðan land, í Skagafjörð, ok var þar upp sett skip hans um vetrinn. En um várit keypti hann Glaumbœjarland, ok gerði bú á, ok bjó þar meðan hann lifði, ok var et mesta göfugmenni, ok er margt manna frá honum komit ok Guðríði, konu hans, ok góðr ættbogi. Ok er Karlsefni var andaðr, tók Guðríðr við bús varðveizlu, ok Snorri son hennar, er fœddr var á Vínlandi. Ok er Snorri var kvángaðr, þá fór Guðríðr utan ok gekk suðr, ok kom út aftr til bús Snorra, sonar síns, ok hafði hann þá látit gera kirkju í Glaumbœ. Síðan varð Guðríðr nunna ok einsetukona, ok var þar meðan hon lifði. Snorri átti son þann, er Þorgeirr hét; hann var faðir Ingvildar, móður Brands byskups. Dóttir Snorra Karlsefnissonar hét Hallfríðr; hon var móðir Runólfs, föður Þorláks byskups. Björn hét son Karlsefnis ok Guðríðar; hann var faðir Þórunnar, móður Bjarnar byskups. Fjöldi manna er frá Karlsefni kominn, ok er hann kynsæll maðr orð-

inn. Ok hefir Karlsefni gerst sagt allra manna atburði um farar þessar allar, er nú er nökkut orði á komit.

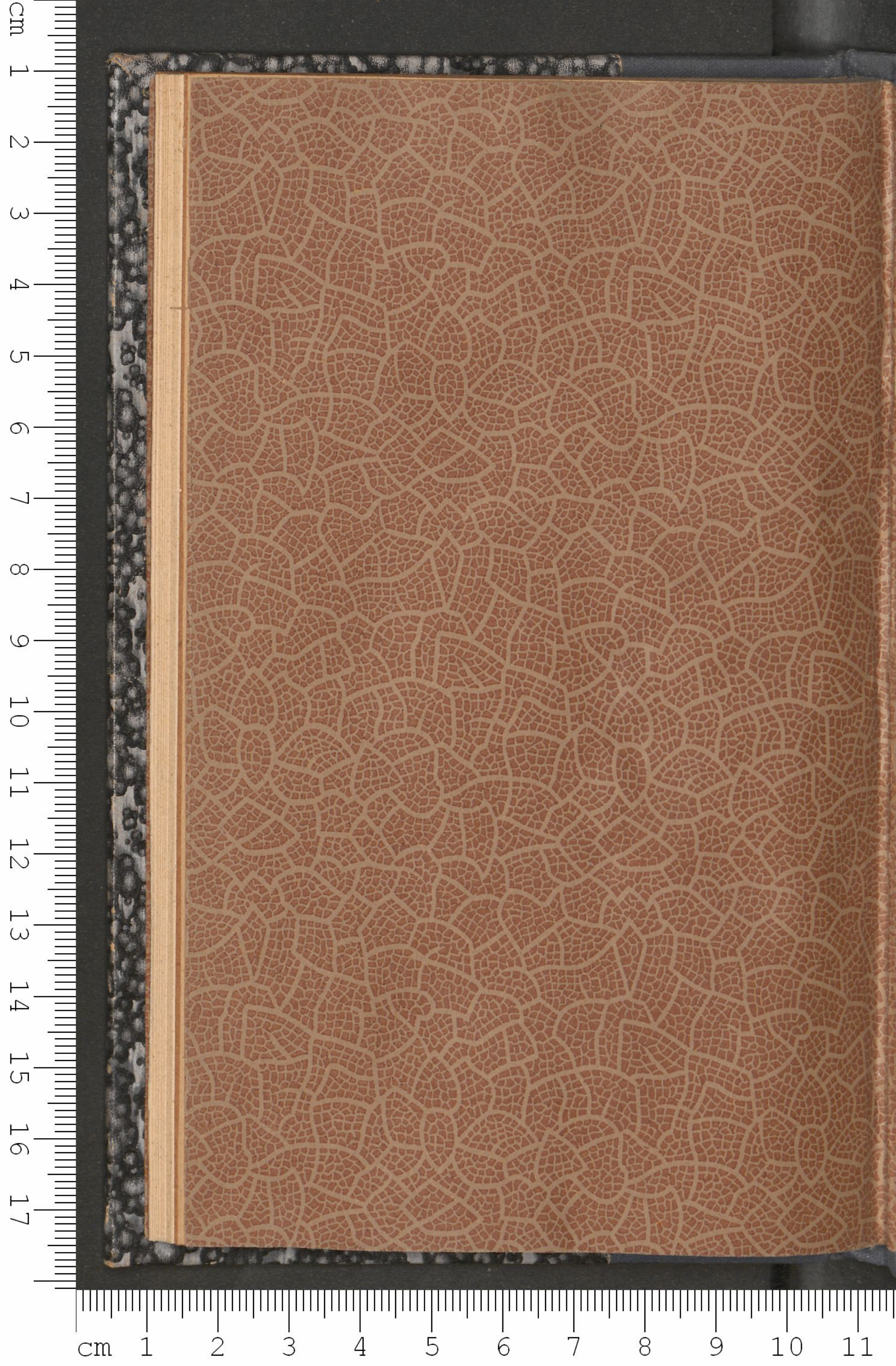
NÖFN

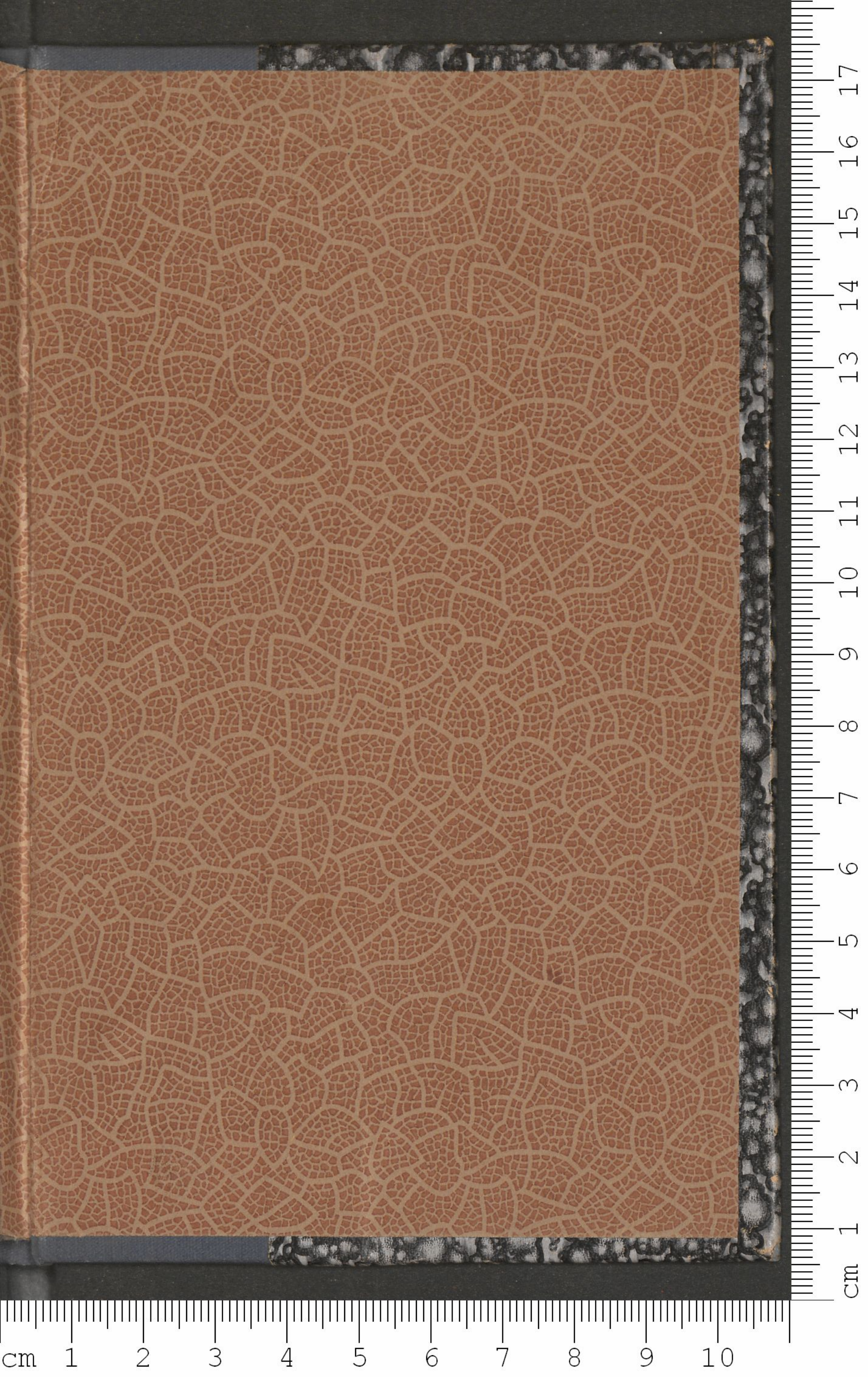

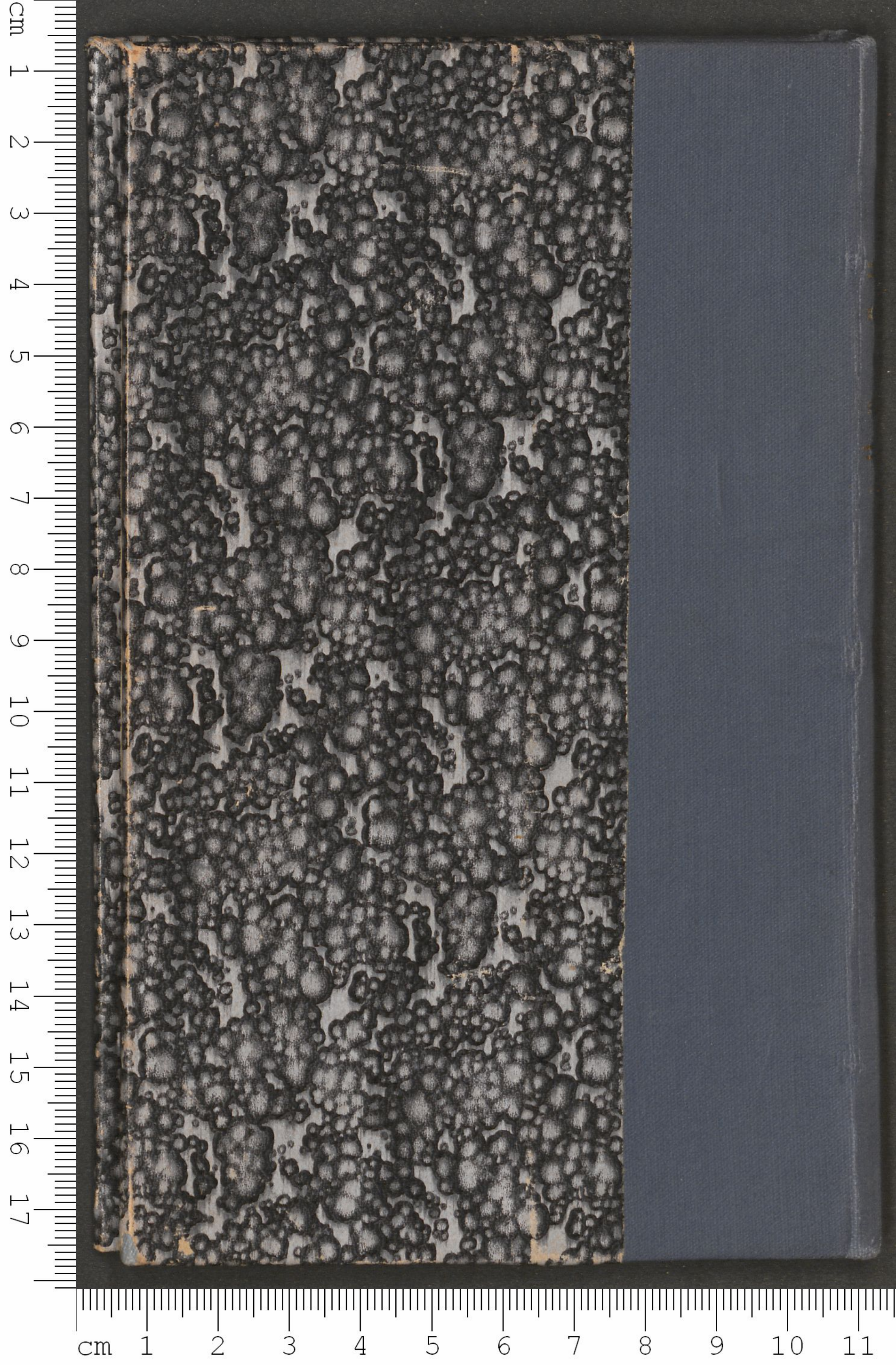
Jón sagnfræðingur **Jónsson** segir meðal annars um Íslendingasögur:

„Einn af bóksölum vorum hefir á síðari árum verið að gefa út Íslendingasögur. Menn skyldu ætla að það væri bók, sem allir Íslendingar vildu eiga og fyndu sérstaka köllun hjá sér til að lesa. En því er ekki að fagna. Að vísu mun allmikið hafa selst af þeim, en þó engan veginn svo mikið sem vænta mætti. Þetta eru rit, sem helst ættu að vera til á hverju heimili á öllu landinu, sem nokkur tök hefir á að eignast bók. Næst biblíunni ætti það að vera fyrsta ritið, sem keypt er. Eða til hvers erum vér að gorta af þessum fornritum vorum, ef vér ekki jafnframt viljum hafa þau í heiðri?“

(Elding, 37. tbl.)

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11